

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Економічний факультет

Кафедра економіки та управління підприємством

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА БІЗНЕС-КУЛЬТУРА

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Дніпро

2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тімар Інна Валентинівна, старший викладач кафедри економіки та управління підприємством.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

«25» квітня 2017 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Підприємництво та бізнес культура» складена відповідно до Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, що затверджена рішенням Вченої ради Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол від 26.04.2017 р. № 12).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи і підходи до організації підприємницької діяльності

Міждисциплінарні зв'язки:

Теоретичною базою вивчення дисципліни «Підприємництво та бізнес-культура» є «Основи підприємницької діяльності».

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні основи підприємництва та бізнес культури

Змістовий модуль 2. Практичні та прикладні аспекти культури підприємницької діяльності.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Підприємництво та бізнес культура» є формування у студентів системи знань щодо сутності підприємництва як особливого виду діяльності, певного стилю і типу поведінки, що визначає бізнес-культуру підприємства, сучасної форми господарювання виробничо-комерційних структур в умовах ринкових відносин; набуття практичних вмінь комплексного сприйняття та вирішення проблем, що виникають у діяльності підприємницьких структур для створення сприятливого бізнес-середовища та підвищення ефективності функціонування виробничо-господарських систем.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Підприємництво та бізнес культура» є сприяння розумінню загальних положень, принципів і методів підприємницького менеджменту, загальних умов підприємницької діяльності та бізнес-культури; розвиток здібностей і формування навичок, що дозволяють менеджерам і економістам здійснювати підприємницьку та інноваційну діяльність щодо заснування власної справи; формування знань щодо використання соціально-психологічних методів управління в контексті формування бізнес-культури.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: на ознайомлювально-орієнтованому рівні – основні поняття та сутність підприємницької діяльності, особливості заснування власної справи в Україні, аспекти підприємницького менеджменту, організацію малого підприємництва, етику та культуру ділового спілкування, психологію підприємницької діяльності; на понятійно-аналітичному рівні – договірні взаємовідносини у підприємстві, культуру ведення бізнесу.

вміти: на стереотипному рівні використовувати набуті знання в практичній організаційно-економічній діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5,0 кредитів ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА БІЗНЕС КУЛЬТУРИ

Тема 1. Економіко-правові основи підприємництва

Поняття підприємництва. Визначення підприємництва. Суб'єкти підприємницької діяльності. Види та організаційні форми підприємницької діяльності. Правова основа підприємницької діяльності в Україні. Основи законодавства, що регулюють відношення в сфері підприємництва. Закон України про підприємництво. Законодавчі акти по регулюванню підприємницької діяльності.

Тема 2. Підприємництво в Україні: історія розвитку та сучасний стан

Сучасний стан розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. Місце та роль підприємництва в економіці України. Історія розвитку та традиції підприємництва в Україні. Історія та традиції діяльності підприємців Дніпропетровського краю. Відомі підприємці минулих часів та їх вклад в розвиток регіону. Сучасний стан розвитку підприємницької діяльності в Дніпропетровському регіоні.

Тема 3. Сутність та зміст бізнес-культури

Загальне поняття «культури», «бізнес-культури», «культури підприємства», «культури підприємництва». Поняття «моралі», «етики», «економічної етики». Необхідність розгляду питань пов'язаних з етичними нормами в підприємницькій діяльності в сучасних умовах. Зміст та складові елементи культури підприємства. Культура як чинник формування методів підприємницького менеджменту.

Тема 4. Етика підприємницької діяльності

Поняття та зміст підприємницької етики. Проблеми втілення етичних засад у господарську діяльність. «Економічна етика», «Етика підприємництва», «Ділова етика». Умови формування підприємницької культури та етики. «Етичні нормативи».

Тема 5. Соціальна відповідальність та суспільна свідомість сучасного підприємця

Основні підходи до визначення відповідальності бізнесу. Поняття та зміст соціальної відповідальності підприємництва. Участь підприємців у вирішенні соціальних та суспільно значущих завдань та проблем. Взаємовідносини підприємця з фіскальними органами. Підприємець на ринку праці (створення робочих місць, сприяння зайнятості населення). Екологічні наслідки підприємницької діяльності. Вплив підприємницької діяльності на виховання дітей та підлітків. Благодійність.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Корпоративна бізнес-культура

Сутність та зміст поняття «корпоративна культура». Види корпоративних культур. Корпоративний (фірмовий) стиль. Корпоративні свята, традиції. Стиль підприємця – керівника.

Тема 7. Етикет ділових та службових відносин

Загальне поняття ділового етикету та етикету службових відносин. Правила поведінки в офісі. Проведення наради, засідання. Етикет телефонних розмов.

Тема 8. Ділове спілкування в неформальній обстановці

Вибір зручної форми проведення ділових переговорів. Етичні норми поведінки за столом під час ділових переговорів в неформальній обстановці. Корпоративні свята, традиції

Тема 9. Зовнішні прояви бізнес культури. Бізнес-дизайн

Фірмовий стиль і його елементи. Торгова марка, товарний знак, символ, логотип. Бізнес-дизайн: дизайн інтер'єру, приладів, печатної продукції, візитки, буклети. Наймінг, копірайтинг, слоган.

Тема 10. Формування іміджу та стилю ділової людини

Зовнішній вигляд як засіб створення іміджу професіонала. Формування гардеробу ділової людини. Міміка та жести як складові професійного іміджу ділової людини.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Базова література:

1. Апопій В. В. Основи підприємництва: навч. посіб. / В. В. Апопій, Н. О. Шутовська, С. А. Серета. – К.: Ліра-К, 2014. – 324 с.
2. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства: навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К.: Знання, 2013. – 446 с.
3. Воронкова В. Г. Основи підприємництва: теорія та практикум: навч.

посіб. / В. Г. Воронкова. – К.: Ліра-К, 2014. – 455 с.

4. Гой І. В. Підприємництво: навч. посіб. / І. В. Гой. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с.

5. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І. М. Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с.

6. Дикинс Д. Предпринимательство и малые фирмы / Д. Дикинс, М. Фрил. – К.: Ліра-К, 2014. – 448 с.

7. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: навч. посіб. / Г. М. Захарчин. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Ліра-К, 2013. – 407 с.

8. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: культура, технологія, відповідальність: навчальний посібник з грифом МОН / Г. М. Захарчин, О. В. Юринець. – К.: Знання, 2011. – 254 с.

9. Іванюта С.М., Іванюта В.Ф. Підприємництво і бізнес-культура: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 288 с.

10. Лігоненко Л. О. Підприємництво і бізнес-культура: підручник / Л.О. Лігоненко, Г.Л. Піратовський, І.В. Молоштан та ін.; за заг. ред. Л.О.Лігоненко – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2011. – 508 с.

11. Тягунова Н. М. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова, О.А. Спориш. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 118 с.

12. Ярошевич Н. Б. Підприємництво і менеджмент навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. – К.: Ліра-К, 2014. – 408 с.

3.2. Додаткова література:

1. Азаренкова Г. М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: підруч. для студентів ВНЗ / Г. М. Азаренкова, О. М. Біломістний, І. І. Біломістна; Ун-т банк. справи Нац. банку України (м. Київ). – К.: УБС НБУ, 2014. – 303 с.

2. Блажівська О. Є. Спільна діяльність учасників простого товариства: монографія / О. Є. Блажівська. – К.: Ліра-К, 2013. – 224 с.

3. Бондар М. І. Звітність підприємства: навч. посіб. / М. І. Бондар. – К.: ЦУЛ, 2015. – 570 с.

4. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва: навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К.: ЦУЛ, 2014. – 264 с

5. Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.Л. Основы межкультурной коммуникации: Учебник для вузов / Под ред. А.П.Садохина. – М., ЮНИТИ- ДАНА, 2003. – 352 с.

6. Економіка і підприємництво, менеджмент: навч. посіб. / [Рогач С. М. та ін.]. – К.: Компринт, 2015. – 713 с.

7. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: навч. посіб. для ВНЗ / [Ю. Бажал та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Бажала. – К.: Пульсари, 2015. – 278 с.

8. Калина А. В. Державна політика розвитку підприємництва в Україні / А. В. Калина. – К.: Патерик, 2014. – 498 с.

9. Карлін М. І. Правові основи підприємницької діяльності: конспект лекцій / М. І. Карлін, Ю. В. Строцюк; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т економіки та менеджменту, Каф. фінансів та оподаткування. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 107 с.

10. Князь С. В. Підприємництво та менеджмент: навч. посіб. / С. В. Князь, Т. І. Данько, Н. Б. Ярошевич; за наук. ред. С. В. Князя; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. – 123 с.

11. Князь С. В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні аспекти: навч. посіб. / С. В. Князь, Н. П. Яворська; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. – 103 с.

12. Корпоративна культура: Навчальний посібник / За заг. ред. Г. Л. Хаєта. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 403 с.

13. Корпоративная культура делового общения: Главные правила общения и поведения в современном обществе / авт-сост. И.Н. Кузнецов. – М.: АСТ; Мн.: Харвест, 2005. – 608 с.

14. Кочубей Р. В. Предпринимательские структуры в изменяющейся среде: проблемы адаптации: монографія / Р. В. Кочубей. – К.: Ліра-К, 2015. – 133 с.

15. Крегул Ю. І. Правове регулювання безпеки підприємницької діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. І. Крегул, М. І. Зубок; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 215 с.

16. Кулішов В. В. Економічний довідник підприємця: навч. посіб. / В. В. Кулішов. – К.: Ліра-К, 2013. – 162 с.

17. Мельников А. М. Основи організації бізнесу: навч. посіб. / А. М. Мельников. – К.: Ліра-К, 2013. – 200 с.

18. Монахов Г.А. Мелочи создают совершенство. Деловой и светский этикет. Благоприятный персональный имидж. – Киев: «Альтерпрес» 2001. – 474 с.

19. Петрович Й. М. Створення і функціонування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / Й. М. Петрович. – К.: Ліра-К, 2015. – 256 с.

20. Стоян Т.А. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 232 с.

21. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2006. - 391 с.

22. Тягунова Н. М. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно-модульний курс: навч. посіб. / Н. М. Тягунова. – К.: Ліра-К, 2014. – 118 с.

23. Хаєт Г.Л., Медведева О.А. Корпоративная культура и ценности человека. – Краматорск: ДГМА, 2001. – 267 с.

24. Юрко І. В. Торговельне підприємництво: навч. посіб. / І. В. Юрко. – К.: ЦУЛ, 2014. – 308 с.

25. Юрчишена Л. В. Планування підприємницької діяльності: [навч. посіб.] / Л. В. Юрчишена; Вінниц. фінанс.-екон. ун-т. – Вінниця: ВФЕУ, 2014. – 366 с.

3.3. Методичні рекомендації:

1. Тімар І. В. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Підприємництво та бізнес культура». – додається в НМКД.
2. Тімар І. В. Методичні матеріали до практичних занять з дисципліни «Підприємництво та бізнес культура» – додається в НМКД.

3.3. Інформаційні ресурси:

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

Закони України – <http://meta-ukraine.com>

Офіційний сайт Державного комітету статистики України / www.ukrstat.gov.ua

Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського / www.biblvnad.org.ua

<http://www.aib-world.org/trademission.shtml>

<http://www.bcemag.com>

<http://www.economist.com>

<http://www.ibisa.Bizland.com>

Освітні ресурси України – <http://meta-ukraine.com/topics.asp?t=12>

Освіта в Україні – Інтернет-сервіс для установ освіти України – <http://www.edu-ua.net/>

Українські навчальні та наукові інститути – <http://www.ukma.kiev.ua/ICC/wwwscint.html>

Міжнародна освітня та ресурсна мережа – <http://www.kar.net/-iearn>

Українська преса в Інтернеті – <http://UAmidia/visti.net/link/>

Наукові журнали – <http://www.karelia.ru/psu/-eflov/online/e.html>

Бібліотечний світ України – www.ukrlib-world.kiev.ua

Бібліотеки світу – <http://staffweb.library.van-derbilt.edu/breeding/>

Національна бібліотека України ім. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

Наукова бібліотека НаУКМА – <http://www.ukma/kiev.ua/ukmalib>

Державна освітянська бібліотека України – <http://www.edu-ua.net/library/>

Загальнодоступні російські електронні бібліотеки – <http://www.ore.ru/-patrikev/liblib/liblist.htm>

Бібліотека Мошкова – <http://www.lib.ru>

«Лавка языков» - www.russ.ru

Український літературний журнал – <http://ukrlit.iscool.net/>

"Український Центр" - освітньо-інформаційний ресурс Бібліотека. Форум. Галерея. Блог. <http://www.ukrcenter.com>

Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>

Обласна універсальна наукова бібліотека (м. Кіровоград) <http://library.kr.ua>

Науково-технічна бібліотека. Читальня on-line. <http://library.tu.edu.te.ua>

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Підприємництво та бізнес-культура» – залік.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- 1) усних опитувань на практичних заняттях;
- 2) письмових контрольних робіт;
- 3) письмових тестових завдань;
- 4) виконання реферативних завдань.

Критерії успішності

Оцінки «зараховано» (А) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений (ознайомлена) з основною і додатковою літературою. Зазвичай, оцінка «відмінно» ставиться студентам, які засвоїли основні поняття та принципи сучасної економічної теорії, вільно оперують економічними категоріями та інтерпретують графічні економічні моделі, усвідомлюють зв'язки між основними економічними явищами та процесами, творчо та коректно використовують їх при розв'язанні задач.

Оцінки «зараховано» (В, С) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) повне знання навчального матеріалу, успішно виконав (виконала) передбачені програмою завдання, засвоїв (засвоїла) рекомендовану основну літературу. Як правило, оцінка «добре» виставляється студентам, які засвідчили системні знання понять та принципів економічної теорії і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінки «зараховано» (D, E) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково впорався з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної літератури. Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки в усних відповідях та при виконанні завдань контрольних робіт, мали серйозні труднощі у спробах усунути ці помилки самостійно.

Оцінка «незараховано» (FX) виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою. Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у

яких відсутні знання базових положень сучасної економічної теорії або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності.